

DOMOLJUB

ŠTEV. 33.

V LJUBLJANI, DNE 19. AVGUSTA 1931

LETO 44

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Ob desetletnici

Dne 16. avgusta je minilo deset let, odkar je za vedno zatisnil oči naš prvi narodni kralj, Nj. Vel. Peter I. Osvoboditelj. Naslednjega dne pa je preteklo deset let, odkar je prevzel vodstvo naše mlade države v svoje roke naš sedanji vladar, kralj Aleksander I.

Ob desetletnici Njegovega vladanja so se po celi državi vršile velike slavnosti in proslave, ki so pokazale, kako ljubijo vsi sloji in vsi narodi države svojega vladarja.

V imenu svojih 40.000 naročnikov se tem čestitkam pridružuje tudi »Domoljub« z iskreno prošnjo do Vsemogočnega, od katerega izhaja vsa oblast, naj nakloni našem vladarju v obilni meri ono kraljevsko modrost, ki je potrebna za izvrševanje težkih vladarskih dolžnosti in naj mu da modrih svetovalcev in pomočnikov, ki bodo v nesebični ljubezni do naroda žrtvovali vse svoje moči v prospeh naše skupne domovine.

Nj. Vel. kralj Aleksander I. naj živi!

Katoliški tabor v Grobljah

Prijazne Groblje pri Domžalah so doživele okrog Velikega Šmarna nekaj posebnega: 8000 zavednih katoličanov se je zbralo, da prisostvujejo blagoslovitvi novega prosvetnega doma in veličastnemu verskemu zborovanju.

V petek 14. t. m. je bila bakljada, v soboto pa najprej fantovsko zborovanje, kjer sta v polni dvorani navzočih mladencev govorila dr. Stanko Zitko in dr. Karol Capuder. Po zborovanju je blagoslovil novi dom presv. knezoškof dr. Gregorij Rožman, poudarjajoč, da bodi naša organizacija verska, da bo verna tudi mladina, tudi narod; zakaj vera in življenje po njej je tisto, zaradi česar smo.

Po blagoslovitvi doma je otvoril prosvetni tabor v imenu Prosvetne zveze g. dr. Miha Krek. Slavnostni govornik je bil

g. dr. Marko Natlačen, ki je izvajal med drugim sledeče:

Cerkev ukazuje ljubiti državo.

Kot katoliki smo po svoji vesti, po božjem zakonu in po ukazu svoje cerkve dolžni ljubiti svojo državo. Nismo torej domoljubi iz potrebe, marveč iz prepričanja. Zato pa nam patriotizem ni kupčija, ampak dolžnost vesti. Ker je naš patriotizem načelen, pa odklanjamo vsako hlapčevsko mišljenje in hinavščino, ki danes poje hosana, a je jutri zmožna blatiti to, kar je včeraj slavila. In ker je naš patriotizem načelen, bomo ohranili zvestobo do države tudi tedaj, ko bi nam to nalagalo žrtve. Ker je naš patriotizem načelen, se ni omajal niti takrat, ko so nas gotovi ljudje sumničili kot prevratnike. Za tak načelen pa-

triotizem želimo mi vzgojiti narod, ne pa za koristolovsko domoljubje; nočemo hlapcev in ne suženjskega duha, ki služi le zaradi dobička. Odklanjamo patriotizem na odpuved!

Hočemo, da je mladina slovenska in jugoslovanska.

Mi smo in bomo ostali zavedni Slovenci. Toda ker smo zavedni Slovenci — smo in hočemo ostati tudi zavedni jugoslovanski državljani. Zavedamo se in izjavljamo brez vsakega pridržka, da je kraljevina Jugoslavija tudi naša slovenska narodna država, da hočemo v tej državi živeti in doprinesiti vsako žrtve, da se ta država ohrani in okrepi; in naj pride napad nanjo od koderkoli, storili bomo brez obotavljanja svojo dolžnost. Zavedamo se in javno izpovedujemo, da za nas Slovence ni nikjer drugod pod božjim solncem mesta, kakor le v tej državi — skupno s Hrvati in Srbi. Hočemo, da se tega zaveda tudi naša mladina.

V nedeljo 16. avgusta se je vršil v novem domu ob prav lepi udeležbi socialni tečaj ter so predavali: dr. Janez Ahčin o encikliki Quadragesimo anno, dr. A. Kuhar o vzgoji našega delavskega naraščaja, dr. J. Basaj o sedanji gospodarski krizi ter dr. Miha Krek o katoliški prosveti v slovenski kmetjsko-delavski prosveti.

Prosvetni dan v Škofji Loki

Spored: 22. avgusta zvečer pred društvenim domom promenadni koncert.

23. avgusta zjutraj budnica. Od 8 do pol 9 zbiranje na spodnjem trgu. Od tu gre sprevod po mestu na Glavni trg, kjer bo g. kanonik Mrak opravil sv. mašo. Po sv. maši prosveti tabor istotam. Govorijo pisatelj Finžgar, dr. M. Natlačen itd.

Popoldne ob pol 3 slovesne litanije, nato v društvenem domu prosvetna akademija in ljudska veselica.

Vabimo vsa, zlasti sosednja in gorenjska prosvetna društva, **narodne noše, kolezarje, dekleta v dečvah**; društva, pridite i zastavami.

Vsak odločen katoličan pridi, poglej in prepričaj se, da nisi sam zvest svoji veri, ampak da nas je veliko, da smo trdni in močni!

Pridite 23. avgusta vsi v našo lepo Loko, da manifestiramo za katoliška društva in vero!

PO SVETU

Italija

s Spor z Vatikanom je začel skrbeti gospoda Mussolinija. Pri sporih s Cerkvijo je zmeraj končno eden tepen, samo Cerkve nikoli. To tudi šefu črnih sracij ni neznano. Razposlal je prefektom v Italiji okrožnico, naj poizvedo za mnenje ljudstva o sporu med fašistično vlado in Cerkvijo. Italijanskim častnikarjem pa je naročil, naj se sramotilnih napadov na Cerkve za enkrat izogibajo.

s Boj med miličniki in vojaštvom. Neki vojak italijanskega pešpolka v Veroni ni hotel na ulici pozdraviti častnika fašistične milice. Častnik je pozval surovo vojaka k redu, dasi ni običaj, da bi se fašistični dobrovoljci in člani redne vojske pozdravljali. Ko se je vojak skušal opravičiti, ga je fašistični stotnik udaril po obrazu rekoč: »Te bo naučilo vas in vaše tovariše, da vidite in pozdravljate častnike milice. V tem trenutku je prišel kapitan polka in ko je fašistični častnik tudi njega udaril, je kapetan redne vojske častnika v črni sraciji na mestu ustrelil. Ponoči so fašistični miličniki pod vodstvom svojih častnikov pripravili »kazensko odposlanstvo« proti polku redne vojske. Oboroženi s puškami so prišli pred vojašnico redne vojske in pričeli streljati v okna in vrata, hoteč udreti v vojašnico. Črne sracije so pač mislile, da napadajo neoboroženo slovenski narodni dom, ne pa italijansko vojašnico. Vojaki so pričeli streljati s strojnicami in ko so videli črne sracije, da ni z vojaštvom šale, so jo že na prvem početanju strojnic popihale v temno noč. O dogodku, ki je za razmerje med rednim vojaštvom in fašisti zelo poučen, italijansko časopisje ne sme ničesar poročati.

Nemčija

s Pruski plebiscit. Prusija je nemška pokrajina, plebiscit pa znači ljudsko štetje. V Nemčiji imajo urejeno tako, da morajo biti volilne, ako se izjavi za nje polovica volilcev. Na zahtevo narodnih socialistov (nemških fašistov) so te dni izvršili glasovanje, ki se je zanj zanimal ves svet. Pruski fašisti so propadli, ker je glasovalo za nje le 9 milijonov 800.000 volilcev. Vendar pa so zelo narastli od zadnjih volitev. Devet milijonov za nemški fašizem, torej proti Franciji, to so številke, ne brez pomena.

Amerika

s Najbolj »zapufano« mesto na svetu je pač ameriški Chicago, ki ima okrog 290 milijonov dolarjev (1 in pol milijarde Din) dolga. Samo učiteljem, ki jih je v mestu 15.000, dolguje občina od aprila dalje 9 milijonov 750 tisoč dolarjev. Novi župan — Čeh g. Čermak — si beli glavo, kako bi ozdravil mestne finance, a doslej brez uspeha. Ne dobi novega posojila, kakor je bil obljubil v zadnji volilni borbi.

s Razno. V Clevelandu je preminul Anton Janc iz vasi Slatna pri Begunjah. — Požar je uničil hiralnico v Pittsburghu Pa; 26 mrtvih, nad 100 ranjenih. — V naselbinu Cumberland Wash. je 12letni Sinkovcev sin Jurij po nesreči ustrelil svojega 4letnega bratca. — V Chicagu je tam

živeči Martin Pičman z nožem zabodel svojega brata Franceta, ko sta se prepirala, kdo bo isti dan vodil — zabavo. — Naselbini Waukegan in North Chicago Ill. dobe prvega in edinega slovenskega zdravnika dr. Alojzija Kompareta. — V Ameriki je preminul g. p. Blanko Kovačič iz Škofje Loke.

Kitajska

s Strašna poplava. Te dni so bile na Kitajskem, in sicer okoli Hankove poplave, kakor ne pozna zgodovina že desetletja od raznih nesreč prizadete Kitajske. Reke so preplavile stotisoče kvadratnih kilometrov rodovitne zemlje. Kmetske hiše so po večini razrušene, živina in orodje pa uničeno. Dohod od poplavljenih krajev je jako težak in ponekod sploh nemogoč. Vode dan na dan doplavlajo na stotine in stotine trupel ljudi in živali. Povsod so izbruhnile bolezni. Po vsej državi vlada obup, ljudje, ki so utekli vodni nesreči, se mečejo v vodo, da utečejo strašni smrti vsled gladi, zakaj 23 milijonov oseb strada, prave pomoči pa ni od nikoder. Porušeni je 4 milijone hiš in bajt. Ponekod je voda vdrila tudi v pokopališča in izkopala rakve ter jih pogrnala na sredo reke, kjer so jih potapljalajoči se nesrečneži lovili in jih porabljali za rešilne čolne, ko so iz rakve iztresli ostanke rajnih. Res, grozno!

Drobne novice

1100 italijanskih izseljencev je odpotovalo iz Amerike v Italijo. Ni de a.

Nemški listi bodo morali prinašati uradna sporočila, je zaukazal državni predsednik Hindenburg.

Neki komunistični časopis je obdolžil grškega pravosodnega ministra, da živi z uradniki v svojem ministrstvu v nenravnih odnosih.

Že več bank je propadlo zadnji čas v Romuniji.

Neznanci so streljali na ekspresni vlak Basel—Berlin blizu nemškega Erfurta.

5 milijonov funtov šterlingov posojila so dali Madžarom francoski in drugi finančniki.

600 letal sodeluje pri vojaških vajah v severni Italiji.

Teško gospodarsko stanje je na Ogrskem. Ljudje skrivajo kovan denar.

1.128.180 porok se je vršilo leta 1930 v Združenih državah Amerike. Prejšnja leta pa 1.232.559.

111 stopinj Fahrenheita je kazal toplomer oni dan v amerškem Kansasu.

Na tri fašistične miličnike so bili odani strelji v Kalabriji, Ranjeni.

Uradniško banko so otvorili v poljski Varšavi. Vlada je dala za posojila na razpolago 20 milijonov.

Samo srebrni denar bodo imeli v kratkem v Mehiki.

15.107 podjetij je prišlo v konkurz v zadnjem polletju v Ameriki.

Za skoro 9 milijard Din zlata je došlo v Zedinjene države Amerike samo v juniju.

Okrog 35 vagonov sira je odšlo prošlo jesen iz Avstrije v Francijo.

70 hiš je zgorelo v Dombovici pri poljskem Tarnopolu.

901.000 prašičev so izvozili Poljaki v letošnjem prvem polletju. Lani v isti dobi 518.000.

5 milijonov Din za revne študente je nakazala španska vlada.

Radi punta je bilo 9 francoskih mornarjev obsojenih na ječo od 5 do 30 let. 6000 m se je dvignil v turističnem aeroplanu poljski pilot Zwirko. Rekord.

Sedanja romunska vlada je prijateljica Nemcev in Italijanov, pišejo francoski listi.

Angleški denar, ki je veljal stoletja kot najtrdnjši, je zadnje čase zelo padel Dolže Francijo.

Večmilijardno posojilo želi Italija, Francija bi ga dala, če bi Italija ne spletakarila. Bo težko eno in drugo.

Brzovlak Rim—Dunaj je trčil pri avstrijski postaji Göss v tovornega; 12 mrtvih, 40 ranjenih.

Peklenski stroj se je razletel v zavodu knjig v bolgarski Sofiji. Več ranjenih.

11 svojih velikih tovarn je zaprl ameriški Ford. Zopet 100 tisoč delavcev brez dela.

1280 avtomobilov je bilo ukradenih v 7 mesecih v Berlinu.

Obrtniki pozor!

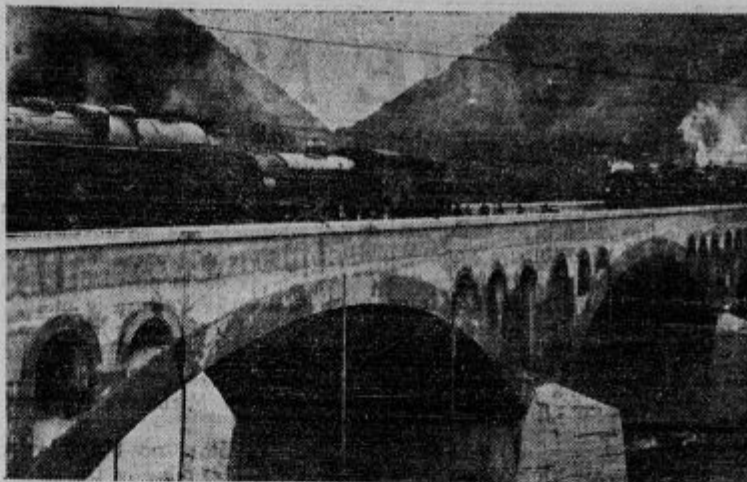
Ze dalj časa se razpravlja o vprašanju skupnih ali ločenih zbornic. Posebno »Obrtni vatašniki se v zadnjem času zelo zavzema za ločne zbornice. Ker pa nikdo nima patenta da bi smel sam o tem govoriti in ker je to vprašanje tako važno za naše obrtnike pa tudi za nas Slovence sploh, hočemo tudi mi povedati svoje mišljenje.

V težkih naših živimo, to velja za vse stanovce in še posebej za obrtniški stan. Obrtnik danes komaj toliko zasluži, da preživi sebe in svojo družino ali pa še ne. In v teh težkih časih uvajali med obrtnišvo borbo za ločne zbornice je naravnost greh. V tako kritični dobi je obrtniku treba pomagati, da bo njegov izdelek boljši, da ga bo lažje prodal. Treba je sploh vsestransko pospeševati obrt in ljubljanska zbornica je ustanovila tak urad za pospeševanje obrti, ki priraja stroševne tečajne. Izdaja izvrstno urejevan strokovni list in pošilja obrtniške pomočnike in mojstre v inozemstvo. V Nemčijo, Avstrijo in Francijo, da se tam izobrazijo. Izdelki avstrijskih, nemških in francoskih obrtnikov se danes izvažajo v druge države. Da hoče na to višino naša zbornica spravit, tudi naše obrtnišvo dokazuje njeno delo. Obrtniški stan ni obojevan na smrt, še ima bodočnost in ta leži v tem, da bo visoko vredno ročno delo vedno znamenje nad serijskim delom tovarn. V ta namen služijo študije naših obrtnikov v inozemstvu, temu namenu tečajni, razelave itd. To je delo za podpiranje obrtnišva in skupna ljubljanska zbornica je dokazala, da ji je vse to res pri sredu, ker ona gori omenjeni program že par let dosledno izvaja in iztvaže za to ogromne vsote, ki jih ločena nikoli ne bo. Blagodejne posledice se bodo čutille kmalu, žež noč se seveda to ne pokaže. In res zanimivo je, da ločena zbornica v Beogradu ki se nekaterim tako dopade, nima toliko uvidevnosti in toliko skrbi za obrtnišvo, da bi ustanovila tak urad za pospeševanje obrti, kolga ima ljubljanska zbornica. Za razsodnega človeka to dejstvo dovolj pove. Ako kdo v očigled teh dejstev vpije in blati ljubljansko zbornico pač pokaže, kako malo razumevanja ima za duh novega časa, kako malo za korist obrtniškega stanu sploh. Nesmiselno trošenje svoje moči v borbi za ločne zbornice pač danes ne more nikdo odbravati, kajti drugih skrbi je dovolj.

Ni vse zlato, kar se svetli in tako tudi ne ime — ločena zbornica. Kar je ločeno je enostransko in vzbuja odpor pri drugih; v skupnosti je moč, kajti popolnoma zase ne more živeti noben stan. Pravilno zastopanje potreb svojega stana se mora spravit vedno v sklad s potrebami drugih stanov. Te kar rabijo obrtniki danes, je močnost dela in zasluska, prilagoditev potrebam novega časa, pa tudi zavaranje proti onemoglosti, stagnosti in nezgodam. In to bodo obrtniki vedno lažje dosegli v skupni zbornici, kot pa v ločeni, kajti skupnost vzbuja medsebojno zaupanje in nudi podporo. Vsak dober obrtnik iz te celo vsak dober slovenski obrtnik pač mora biti za skupno zbornico, ki stoji na braniku našega celokupnega gospodarstva.

Štirje najstarejši Lučani. Anton Pustoslavšek, star 89 let, prvi šol. vodja v Lučki vasi (v sredi), Anton Pečovnik, naš poverjenik, star 84 let (na levi), Franc Jež, star 76 let (na desni) Janez Kreba, star 64 let (zadaj)

Novi most v Zidanem mostu je sedaj popolnoma dovršen in izročen prometu.

Franc Speh, najvišji kmet v župniji Luče. Njegovo posestvo leži 1163 metrov visoko. Pri svojih 84 letih je še vedno čil in zdrav in vzoren gospodar. Posebno ponosen je na to, da sta ga v njegovem planinskem kraljestvu obiskala že dva škofa: pred 10 leti g. dr. Jeglič, letos pa g. dr. Rožman.

Pogled na sobotni ljubljanski trg. Letos je posebno bogato založen s sadjem. Tudi zelenjave vsake vrste je v izobilju. Okoliškemu kmečkemu prebivalstvu je ljubljanski trg, kjer lahko proda vsako malenkost, vir znatnih dohodkov.

Prof. Woldemaras, bivši litvanski ministrski predsednik, ki se te dni zagovarja pred vojnim sodiščem zaradi polzkušnega puča.

Lublina po viharju. Ciklon je odnesel na tisoče streh, manjše hiše je popolnoma porušil. 20 oseb je bilo ubitih.

KAJ JE NOVEGA

Upravi »Domoljuba« v Ljubljani.

Spodaj podpisani se prav lepo zahvaljujem za požarno podporo 2000 dinarjev, katere mi je uprava poslala takoj prvi dan, ko sem ji poročal, da mi je pogorela hiša z vsem, kar je bilo v njej.

Kakor sem lani, bom tudi letos pridobil vsaj dva nova naročnika.

Jernej Jevševar s. r.
posestnik, Sv. Miklavž 58,
p. Sv. Jurij ob Taboru.

d Nj. Vel. kralj Aleksander je došel s kraljevičema Tomislavom in Andrejem na Bled.

d 40letni jubilej dela pri tvrđki V Majdič v Kranju je obhajal nedavno g. Jakob Zirovnik iz Stražišča pri Kranju. Bog živi g. jubilanta še mnoga leta!

d Veliko fantovsko zborovanje se je vršilo 9. avgusta v Vojniku. Bilo je krasno obiskano. Najprej je bila cerkvena slovesnost, nato zborovanje, ki ga je otvoril g. kanonik Zažar. Glavni govor je imel gosp. profesor Ivan Dolenc. K besedi so se nato oglašali fantje iz raznih krajev. Fantje »od fare« — Bog Vas živi!

d Evharističnega kongresa, ki se je vrtil 9. avgusta v Križevcih, so se udeležili poleg nadškofa dr. Bauerja belgrajski nadškof dr. Rodič, splitski škof dr. Bonifacij in mostarski škof Alojzij Mušič. Vsi trije visoki cerkveni dostojanstveniki so bili gostje gospoda zagrebskega nadškofa.

d Letošnje zborovanje Zveze bojevnikov na Brezjah, ki se je vršilo na Veliki Šmaren, je bilo izborno obiskano. Ob pol 10 je bila služba božja s pridigo g. kurata Bonača. Pri sv. maši so peči škofjeloški pevci, molitve za padle tovariše pa je opravil g. katehet Kogoj. Nato se je vršil pred cerkvi zbor bojevnikov, ki mu je predsedoval g. general Maister. Bojevniki so se spominjali 10 letnice vladanja kralja Aleksandra, pa tudi med vojno in po njej umrlih tovarišev. Govorili so navdušene besede razni zastopniki oblasti, dalje Nikolaj Prestor, zastopnik ameriških Slovencev Črdina, pater Aljančič, Matko Stefe itd. Sodevala je godba »Sloge«.

d Spomenik notranjskemu pesniku Vilharju so slovesno odkrili 9. avgusta pred njegovo rojstno hišo v Planini. Pri službi božji in pri odkritju spomenika je pel pevski zbor ljubljanske Glasbene Maticе. Prisostvovali so zastopniki cerkvenih in svetnih oblasti. Slavnostni govor je imel domačin prof. Josip Puntar, ki je naglašal tudi sledeče: »Slovenci Oprostite mi, da ne morem povedati tega, kar bi rad, zakaj meja je v bližini. Res stoje v bližini mej-

niki, ali še bolj trdno stoji ena reč, v katero je veroval Vilhar, ki ga sedaj slavimo: To je vera v našo bodočnost, vera v naš materinski jezik! Čuvstva in ideje, ki navdušujejo nas, so navduševale tudi Vilharja, ki je raje presedel 4 mesece v ječi, kakor pa da bi pustil poniževati Slovenstvo. Slovenska kultura je mlada in to je njena moč. Danes se borimo za duhovno prenovljenje sveta, za svojo novo bodočnost, danes imamo priliko, da se zopet oprime mo idej Miroslava Vilharja in slovenske misli.«

d Slovesno blagoslovitev velike motorne brigadne je izvršil 9. avgusta mestni župnik v Krškem g. Filipič. Tamošnje gasilno društvo je hkratu praznovalo 60-letnico ustanovitve. V sprevodu je bilo

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC

s to
znamko

Fobi se
v lekarnah

s to
znamko

Vzem te le
pionbirani
zavoji!

ZAPRES PREIZKUSENO DOBRO SREDSTVO
ZA ČISCENJE KRVI, ZELOČCA, CREVESJA

Proizvajala: lekarna Bahovec, Ljubljana

okrog 400 gasilcev. Jubilej je v vsakem oziru prav lepo uspel.

d Po 50 letih zveste službe na cesti. Tovarna čevljev Mally in Demberger je odpovedala vsemu delavstvu, ker bo ustavila obrat. Ob delo so zlasti starejši delavci, ki bodo pač težko kje drugje dobili zaposlitev. Če pomislimo, da so med njimi celo taki, ki so do 50 let delali v tej tovarni, je pač žalostno, da so danes tebi nič meni nič vrženi na cesto.

d Novi potni listi. Ministrstvo za notranje zadeve je predpisalo nove knjižice za potne liste. Po naredbi ministrstva bodo izdajale upravne oblasti v vsej državi nove knjižice za potne liste začenši od 1. septembra, ko stare knjižice izgubijo veljavo. Po sporazumu med ministrstvom za notranje zadeve in ministrstvom za zunanje zadeve bodo kraljevska poslaništva v inozemstvu začela izdajati nove knjižice v evropskih državah začenši od 1. septembra, v ostalih pa od 1. oktobra.

d Gospodinja škola v Mali Loki na Dolenjskem je te dni končala svoj drugi letnik. Uspeh je bil kar presenetljivo dober. Izmed 21 gojenk jih je 12, to je nad polovico, dovršilo z odličnim uspehom, ostalih 9 pa s prav dobrim, dočim je lani bilo odličnjakim 7, s prav dobrim uspehom 12, z dobrim pa 2; tako da letos niti dobrega niti zadostnega uspeha ni bilo, kaj šele nezadostnega. Zamisel te šole je izšla iz bivšega oblastnega odbora.

d Za brezposelne. Socialno-politični oddelek ljubljanske občine je izdal poročilo o podpiranju brezposelnih, in sicer od leta 1923 do 1930. Podpora je prejel: leta

1923 1247 oseb v znesku 142.658 Din, leta 1924 1237 oseb 144.570 Din, l. 1925 1436 oseb 165.877 Din, l. 1926 1362 oseb v znesku 147.675 Din, 1927. 1501 oseba 149.245 Din, 1928 2197 oseb 280.549 Din, l. 1929 2608 oseb 299.058 Din, l. 1930 2879 oseb 296.901 Din. Skupaj 14.467 oseb v znesku 1.626.543 Din. Med prosilci je največ primorskih beguncev.

d Na Jesenicah sekajo goveje meso po 14, 12 in 10 Din.

d Jetika najbolj pustoši na bivšem Štajerskem, objavlja Osrednji urad za zavarovanje delavcev.

d Pojav na nebu. Dne 12. avgusta 1931 par minut po 7. zjutraj je pri Sv. Križu nad Jesenicami opazilo več oseb na vzhodnem nebu zelo zanimiv pojav. Desno in levo ob solncu se je videlo še po eno solnce, nad pravim solncem pa proti zenitu dve mavrici. Ena, bližja solncu, je bila manjša, druga pa precej velika. Čudno je bilo pri tem, da sta bili mavrici narobe obrnjeni, tako da sta kraka mavric gledala navzgor. Pripomniti je treba, da ni deževalo. Lepi pojav se je nehal par minut po pol 8.

d Pleše in pije do jutranjih ur se vzlepe lepimi odlokom naprej.

d Vse po 14 Din. V Logatcu so gospodje mesarji določili cene mesu na 14 Din za kilogram in sicer za vse vrste mesa, to je I. II. in III. Če logatski mesarji koljejo samo lepe vole, bi človek že še potrpel, če pa padajo pod nož krave — klobasarice, pa ta »regulacija cen« ne bo držala.

d Zakaj bi ne posnemali. Nemčija je uvedla nov davek na tiste, ki obiskujejo inozemska letovišča in kopališča. Sto zlatih mark (1500 Din) znaša ta davek, ki ga je vpeljala Nemčija brezdvoma tudi zato, da otežkoči prehod nemškega kapitla v inozemstvo. Tudi pri nas so nekatera kopališča in letovišča prazna; ker kažejo neki »zavedni Jugoslovanci« svojo »zavednost« s tem, da prezirajo domača izvrstna kopališča in nosijo denar v razne Badne, Gastelne, Ischle, Karlove var, Františke Lazni, Harkany, Levice, Ablacije, Grade in slične inozemske kraje. Ali bi ne mogle uvesti naše oblasti slične kopališke takse, recimo 1000 Din, ki naj jih plača prizadeti pri pregledu potnega lista. S tem denarjem pa naj bi se dvignila reklama za naša kopališča in naša letovišča, ki v ničem ne zastajajo za tujimi inozemskimi.

d 10.000 Din podpore je nakazala banska uprava trem najpotrebnejšim pogorelcem v Fari, občina Bloke na Notranjskem.

d Tovarno vžigalce v Rušah je kupil industrijalec Viktor Glaser. V tovarni bodo delali poslej zaboje in podobno.

d Celovška cesta bo radi izkopa ceste za tramvajsko progo v Št. Vid za tovarni promet zaprta od gostilne Kmet v Šiško do Dravelj v času od 17. do 27. t. m. Tovorni

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, protiv
poročtvu i. t. d.

Priloga se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI puka 22, Beograd, Poincareova 2

promet se bo vršil v tem času po zgornji poti preko Dravelj in Zgornje Šiške.

d Obiranje hmelja (za pivo) se je že pričelo v Savinjski dolini. Hmeljarji so odločeni obirati samo prvovrstno blago, vse manj vredno pa pustiti neobrano, ker itak nima izgleda na prodajo. Tako bo letošnji pridelek prvovrsten in zlasti v barvi brezhiben. Glede množine bo sicer zaostajal za lanskim, glede kakovosti pa bo boljši.

d Za zadruge. Finančni minister je izdal sklep, v smislu katerega se oproščajo zadruge raznih taks. Točno poročila o olajšavah »Slovenec« z dne 15. avgusta 1931.

d 10.000 Din je razdelila celjska občinska uprava med največje reveže ob priliki vladarske desetletnice Nj. Vel. kralja Aleksandra.

d Pozor, da ne bo kazni! Kakor čujemo, namerava policijska uprava znatno pooprstiti prometne predpise na ljubljanskih ulicah in cestah. Zadnje čase so se namreč zelo pogosto dogajale razne prometne nesreče, ki so jih povzročali zlasti kolesarji. Policija namerava z novimi predpisi zagotoviti neoviran promet. Obenem pa opozarja policija tudi pešce, naj s svojim vedenjem na cesti pomagajo uravnovesiti ljubljanski promet. Sredina ceste je namenjena izključno le vozilom. Hodniki pa ne smejo služiti za zbirališča, za razgovore ali pa celo za seje. Pešci naj vedno pogledajo na levo in desno, ko nameravajo prekorčiti cesto. Posebne patrolje stražnikov v civilu pa bodo nadzorovale promet vozil. Prometni poročevalec na policiji je pooblaščen, da kaznuje vse neprevidne in nebrzdane voznike z dvojno dosedanje kaznijo.

d Upravni odbor Splošne maloželezniške družbe v Ljubljani je sklepal te dni o gradbenem programu za leto 1932. Prenoviti hočejo vse dosedanje staro omrežje. Zgraditi hočejo dalje veliko krožno dvotirno železniško progo kolodvor — pošta — magistrat — Poljanska cesta — Šentpetter — Jegličeva cesta — Masarykova cesta — gl. kolodvor. Vozovi si bodo sledili vsakih 6 minut, in sicer v obratni smeri, tako da bo vsak voz prevozil vso linijo in se vrnil na izhodišče. Okrožna črta bo imela zvezo s Sv. Križem. Proga se bo odcepila pri Masarykovi cesti in bo tekla po Šmartinski cesti pod železniškim podvozom do pokopališča. Črta po Zaloški ce-

»Koliko si star, fantek?« je vprašal na vasi neki profesor.

»Šest let,« se je glasil odgovor.

»Šest let?« se je začudil profesor. »Pa še nisi tako velik, kot tale moj dežnik.«

»Koliko pa je potem vaš dežnik star?« je dejal fant. — Profesor ni več dalje spraševal.

Gospod Tramte je zelo rad ribe lovil, a malokdaj kaj ujel. Nekega večera pride domov: »Poglej, Barba, kako lepih rib sem ti prinesel danes.«

Zena: »Vidim, ampak soseda te je videla na ribjem trgu.«

Tramte: »D-d-d-da, se-seveda. Veš, toliko sem jih ujel, da se mi je zdelo potrebno, da jih nekaj prodam.«

»All je profesor na številki 26 že dobil zajtrk?« je vprašal hotelir natakarka. — »Ne vem,« je ta odvrnil. — »Če ne veste, pa bi ga vprašali.« — »Saj sem ga že vprašal, pa tudi ne ve.«

Izza časov naših prababic ...

pozna in čisla sleherni gospodinja mi-lo „Jelen“! Štirje rodovi perejo že zdaj s tem čistim, izdatnim milom — kar priča, kako je dobro!

SCHICHT ^{ovo} MILO „JELEN“

že več ko 80 let vedno enako dobro

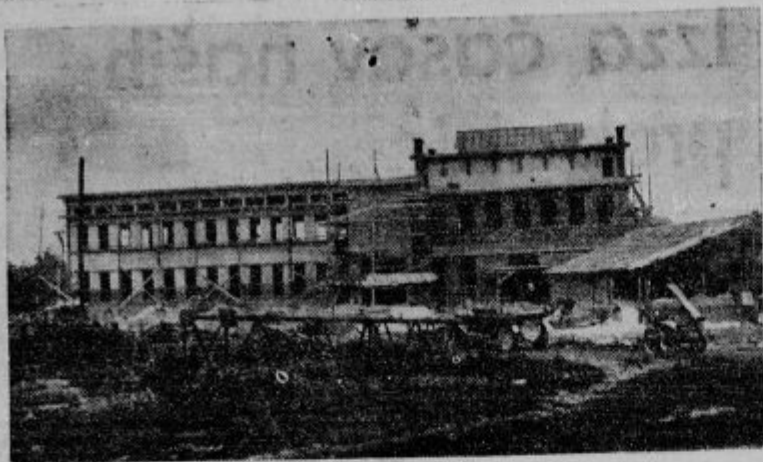
sti se bo prenovila in podaljšala v Moste. Dolenjska proga se bo prenovila, ostala pa bo enotirna in se bo podaljšala do odcepa ceste na Galjevico. Dosedanji računi so pokazali, da je bilo povečanje tramvajskega omrežja prav posrečeno. Meseca julija je znašal dohodek 666.000 Din ali povprečno 21.500 Din dnevno, torej več kot so znašali proračuni.

d Za one, ki pridelajo žita preko lastne potrebe. Ministrstvo je odločilo: 1. da vsi sreski načelniki preko občinskih oblasti obvestijo ljudstvo, da je bolje in koristneje za kmetovalce, da ne pripeljejo žita na trg vsega naenkrat ali v velikih količinah, temveč v manjših količinah, da ne pretrpijo izgub; 2. da sreski načelniki preko občinskih uprav ponovijo, da bo država odkupila vso prihodnjo žetev postopoma v manjših količinah, ker nima dovolj magazinov in skladišč, da bi mogla shraniti vso letošnjo žetev. Država je že v prvem mesecu pokupila od kmetov okoli 30.000 va-

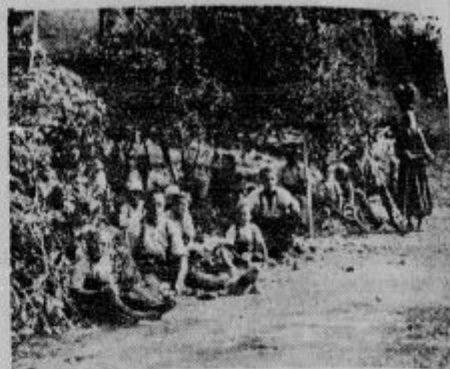
gonov; 3. da se strogo pazi, da kmetje ne pripeljejo na trg tudi onih količin žita, ki jim je za dom potrebna. Posebno je treba pri tem naglasiti, da bo država pozneje mogla kupovati žito po mnogo višjih cenah, in to do 250 Din za 100 kg in še več ter bodo oni, ki prodajajo žito, ki ga rabijo za domačo potrebo, državi po 160 Din za 100 kg morali kupovati isto žito po 250 Din za 100 kg ali še več; 4. ministrstvo ponavlja, da bo pozneje država plačevala vse višje cene kot zdaj, pa je zato rentabilnejše in pametnejše, da se kmetje za zdaj vzdržujejo prodajanja ali da prodajajo žito postopoma in v manjših količinah.

d Kaj bo z vinom. V Dalmaciji so v preteklem letu pridelali 650.000 hl vina. Od te množine je ostalo neprodanega 180 tisoč hektolitrov.

d Kaj pa sadje. Zadnje dni je prispele na ljubljanski trg že mnogo domačega sadja. Prav lepe hruške-maslenke prihajajo iz krajev okoli Brezic in Ptuj. Na tr-

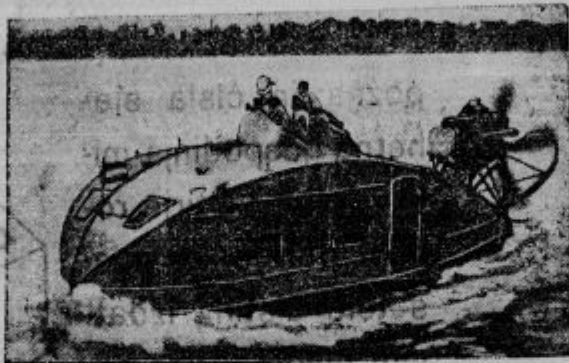
Glavne transformatorske postaje v Čunučah, ki bo razdeljevala velenjsko elektriko po Gorenjski, bo kmalu gotova. Velenjska elektrika že svetli v Čunučah.

Gospodarska kriza na kmetih. Za davke ni denarja ne za domače potrebščine. Danes naši kmetje, ki so bili včasih trdni gospodarji, hodijo na cesto in tolčejo kamenje, da si zaslužijo kak dinar. Na sliki vidimo tri kmečke družine, ki si ob cesti v Podgori pri Prečni služijo svoj kruh.

Lord Lensdale, posestnik največjih konjušnic v Angliji in mnogih industrijskih podjetij, ki je v sedanjih gospodarski krizi izgubil vse premoženje.

»Rečni Zeppelin«, novovrstno vozilo, ki ga sedaj preizkušajo na Donavi. Baje razvija hitrost 88 kilometrov na uro.

Abd-el-Krim, vodja ribskih Kabilov, ki je bil po uporu izgnan na otok Reunion in je baje sedaj z otoka ušel.

Dr. Mulert, predsednik na zborovanju nemških mest, ki je predlagal, naj se vse plače in mezle še enkrat znižajo, da se dobe sredstva za brezposelne.

Leteči limonadar. V posodi na hrbtu nosi limonado in kakao na ledu, ki ju prodaja v papirnatih čašah.

Ameriški matematik prof. Callahan, rektor pittsburške univerze, ki je iznašel način za razdelitev geometričnega kota v tri dele, s čimer so se učenci že 2500 let zaman trudili.

Vlaka trčila na mostu. Nesreča se je zgodila nad reko Alleghany v Pittsburgu. Nekaj tovornih voz je tresčilo v globočino; človeških artev na srečo poletela v Tokio in porabila za to not teden dni.

gu so tudi bosanske hruške. Hruške zdrave in lepe se prodajajo po 4 do 6 Din za kg, jabolka pa po 3 do 5 Din. Grozdja je na trgu obilo, zato so cene padle. Bosansko, banatsko in dalmatinsko grozdje prodajajo že po 6 Din kg.

d **Most čez Donavo pri Pančevu** bo v kratkem dokončan in izročen prometu. Je tretji najdaljši most v Evropi.

d **Že verižijo s pšenico.** Po zakonu o izvozu pšenice so bili radi zlodejanj z žitom kaznovani nekateri trgovci. Posebno v Vojvodini in okolici Novega Sada so se ugotovile razne nepravilnosti ter je bilo samo v teh krajih obsojenih radi nepoštenosti 20 trgovcev. Vlada želi izvesti zakon o izvozu pšenice strogo in pravično.

d **Do 100.000 Din višine** so dovoljene gotovinske pošiljatve v pismih in paketih z označbo vrednosti iz Jugoslavije v inozemstvo pod dosedanjimi pogoji.

d **V 45 pristaniših naše morske obale** se bodo letos vršila ali pa se že vršijo pristaniška dela.

d **Hercegovinskega tobaka** bo letos za 50 odstotkov manj kot lani. Vzrok manjšega pridelka je velika suša in kobilice. Ves bosansko-hercegovski tobačni pridelok je namenjen za izvoz.

d **Požar je uničil hišico** ge. Ivane Knežove, upokojenke obačne tovarne. V nevarnosti so bile sosednje hiše. Ježenski gasilci so svojo nalogo dobro izvršili.

d **Velik požar je divjal** dne 15. t. m. v tri ure od Novega mesta oddaljeni vasi Podturn. Posestnici Ivani Goršetovi je zgorelo vse, njenemu sosedu Janezu Pircu pa hlev in pod. Škode je par sto tisoč Din.

d **Požari.** Strela je vžgala gospodarsko poslopje veleposestnika Janeza Sušca v Hotinji vasi pri Mariboru. — Ogenj je upepelil hišo posestnice Genovefe Kovarčič pri Sv. Antonu v Slov. goricah. — Strela je zanetila gospodarsko poslopje Martina Kneza v Ručkovcih. — Hišo in gospodarsko poslopje je upepelil požar posestniku Simonu Malecu v Ljubnici pri Zrečah. — Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnika Martina Košca na Glinskem pri Celju. — Več tisoč Din škode je povzročil hitro udušeni ogenj v Koželovi tovarni v Ljubčini pri Celju.

d **Drage in še življenju nevarne** po vrhu. Soproga urarja v Slovenjgradcu je šla oni dan v Smartno na obisk k svoji sorodnici. Ta ji je postregla s klobasami, ki jih je kupila pri nekem mesarju. Nastopilo je zastrupljenje. K sreči zdravniška pomoč ni bila daleč in se prizadeti že obrača na bolje.

d **S strupenimi klobasami se je zastrupila** Sclanska družina Drozgova v Spodnjem Dupleku pri Mariboru. Zastrupljence zdravijo v mariborski splošni bolnišnici.

d **V Savi pri Ponovičah pri Litiji** je utonil pri kohanju gojenec tamošnjega vzgajališča, Loboda Viljem.

d **Po nesreči se je na lovu v Tomišlju** ustrelila soproga inženjerja ga. Zora Lukman iz Ljubljane.

d **Živa baklja.** 30 letni Vencelj Poljanec iz Starega dvora pri Škofji Loki se je vežbal pri industrijalcu g. Heinricharju za kurjača. Nalagal je v peč. Med njegovim delom pa je švignil iz peči velik plamen in mu vžgal obleko. Poljanec se je v trenutku spremenil v živo bakljo. Dobil je hude opekline po vsem telesu, glavi rokah in

nogah. Vsega opečenega so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

d **Dvakrat si je zlomil roko,** ko je pri ometanju pajčevin padel s stola g. Jernej Hribar, sodni sluga v Črnomlju.

d **Mala ranica z usodnimi posledicami.** Zgodilo se je v Murski Soboti: 53letna Marič Alojzija se je zbodla na trn. Mala ranica je povzročila usodne posledice. Zastrupila se je kri in je bila vsaka pomoč brezuspešna. Zena je med silnimi bolečinami umrla.

d **V krop je padel** dveletni sin tovarniškega delavca Prežlja na Jesenicah. Otrok je podlegel poškodbam.

d **Sokoli v jarku.** Preteklo soboto je bila pri Sv. Petru pod Sv. gorami sokolska slavnost. Ko so se zvečer vračali Sokoli v Celje, je blizu Sv. Petra odpovedala zavora in avtobus se je zakotalil v 10 m globok jarek. V avtobusu se je vozilo 20 oseb. Imeli so izredno srečo, zakaj le eden je težko ranjen, drugi so pa odnesli več ali manj lahke poškodbe.

d **Grobovi tuljov.** V Požegi je umrla g. Katica Kuntarič, soproga odličnega hrvatskega katoliškega kulturnega delavca. — V Ljubljani je preminul mizar g. Lovro Gaberšek. — V Mariboru je odšel na drugi svet 64letni ključavničar Julij Bayer. — V Novem mestu so pokopali g. Marijo Rozina, roj. Skaberne, 81letno vdovo po sodniku. — V Ljubljani je odšel po večno plačilo Franc Matjašič. — V Mostah je zapustila dolino solz posestnica Katarina Juvan, roj. Bizjak. — Na Vranskem je zašpal v Gospodu klepar Cizelj Anton. — V Kamniku je Bog poklical v večnost go. Ano Potočnik, roj. Eržen. — V Metliki je zapel mrtvaški zvon ge. Julijani Gregorič, roj. Sturm. — V Lesičjem pri Škofljici je umrl Mirko Cvahte, žandarm, podpolkovnik v pok. — V Hajdini je preminul posestnik Vogrinec Valentin. — V Ljubljani je odšla na drugi svet Kamila Volčanšek, roj. Stumberger. — V Ljubljani so pokopali veletrgovca g. Ivana Kastelica. — V Celju sta dokončala življenja pot Stiplovesek Terezija, vdova po davč. upravitelju in posestnik Cocej Jožef. — V Št. Vidu nad Ljubljano so pokopali g. Ignacija Nučiča, nadzornika polic. agentov v pok. — Od kapi zadet je nenadoma izdihnil čevljar

Pelan Franc iz Sinje gorice pri Vrhniki.

— V Mariboru je zapustila dolino solz zasebnica ga. Antonija Bahr. V Bučah pri Kozjem je umrla Marija Božiček, blaga krščanska žena. — V Zagrebu je odšel na drugi svet znani ljubljanski brivec gosp. Aleksander Gjud. — V Ljubljani so pokopali go. Antonio Sterkovo. — V Ponikvah je umrla 80letna Fr. Blatnikova. — V Mengšu je odšla v večnost posestnica Marija Funtkova. — V Mariboru je umrla ga. Marija Goršetova, soproga poštn. poduradnika. — Vsem umrlim večni mir, preostalim pa sožalje!

d **Zaščita države.** Dne 11. avgusta na vse zgodaj je bila izvršena obsodba državnega sodišča za zaščito države, po kateri je bil Ivan Rošič iz Trčca obsojen na smrt na vešalih. Ivan Levakovič starejši iz Lipika je pomiloščen in se mu smrtna kazen spremeni v dosmrtno ječo.

d **Nekaj tisoč (1000) tisoč Din škode** povzročil požar v Slutenah pri Mariboru.

d **Velik sovražnik kač je Franc Močnik,** cerkovnik pri Sv. Petru nad Begunjami na Gorenjskem. Letos je ubil že 15 modrasov, pa ne malih, vse izredno velike. Pravi: ako bi se kaj dobilo zanje, bi se že bolj potrudil. Pa tudi tako, če ga vidi, ga ne pusti živega oditi.

d **Pri številnih težkočah ženskega spola** povzroči naravna »Franz-Josef«-grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se vporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef«-voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Novе knjige

Cerkvenim zborom in pevovodjem priporočamo sledeče zbirke naših skladateljev:

Mati objokanih. — 12 Marijinih pesmi za mašan zbor. Zložil Alojzij Mav, C. M. Cena partituri Din 12.

Lauda Sion. — Pesmi v čast sv. Duhu, Srca Jezusovemu in sv. Reš. Telesu za moški zbor. Uredil Vinko Vodopivec. Prodaja Kat. knjigarna v Gorici. Partitura stane 4 lre.

Cerkveni moški zbori. Priredil Stanko Premrl. Zbirka 85 najlepših mašnih, Marijinih, evarističnih in drugih pesmi za celo cerkveno leto in za vse pobožnosti. Založila Jugoslav. knjigarna v Ljubljani.

zgradili domove le za druge, ki bi jih na dražbi kupili. Zdaj Nadleščane love zavarovalni agenti; nekateri bi jih radi zavarovali za stvari, ki jih še nimajo in za več, kakor so vredne. To pa je sleparija, ker po požaru ne bi zato nič dobili, le plačevali bi in agente redili. Vzemajna zavarovalnica je že izplačala zelo ugodno. Domoljubovih podpor po 2000 Din dobi pet pogorelcev, ki so jim pogorele hiše s pohštvo in so plačali v januarju za celo leto naročnino.

Moderni smo.

(Lož.)

Naše mesto je v zadnjih par letih v marsičem napredovalo. Imamo nov gasilni dom, novo motorno brigadno, več betonskih kanalov, gnojšč in skarp. Posebno veselo upanje v napredek je vzbujalo navdušenje mladih fantov in mož za naše skupne potrebe. Ti so tudi godbo na pihala osnovali pred 2 leti. Letos pa sta nam dva najbolj podjetnih naprednjakov zadalata take udarce, da nas utegne ta pahniti v zaspanost nazaj in onemogočiti za dolgo časa razvoj mesta. Dva brata iz ugledne hiše, eden krojaški, drugi mizarški mojster, sta si znala pridobiti visoka posojila v denarju in blagu, potem sta prišla v denarno zadrego in eden za drugim zginila, pustivši na vseh straneh dolgove in poroke. Prvi je ob nedeljah delal z vsemi pomočniki in učenci, v ponedeljkih pa so največkrat pohajkovali; širili so prav peklenško sovrašтво nasproti Cerkvi. Ločen od svoje žene je stopil v drugo vero, da bi poročil dekle, katera je tudi odpadla od vere. Pred birmo je jemal denar na račun za obleko birmancem itd.; poštemu očetu je izvalil sina na krivo pot in sta ga za visoko vsoto ociganila, pa čez noč izgnila. Nato pa je drugi mojster, sicer simpatičen mladenič, izgubil; najbrž ga je starejši brat zmamil za seboj, pustivši svoje upnike in poroke v največji zadregi. Tudi ta je večkrat delal ob nedeljah, dasi ni imel niti za delavnice dela. Poštenim mojstrom mizarjem je napovedoval propast s svojim strojnim obratom, starešem užitkarjem izvalil premoženje, sorodnikom poroštvo, zdaj pa izgubil in prepustil prijetnosti konkurza ogoljufanem dobrotnikom in sorodnikom. Morda bo ta škandal in škoda odprla oči drugim in bodo spoznali, da so ljudje, ki ne dajo Bogu, kar mu gre, nevarni prej ali slej tudi ljudem, tudi svojem in tovarišem! Ti ljudje so hoteli imeti tudi godbo, da bi z njo popeljali mesto v lepšo bodo-

nost. Zdaj preti konec tudi dobrotnikom godbe, ki so poroki. Zlata mladšč mesta Loži! Imaš okrog sebe dosti zelo starih meščanov, ki so pri trdem, poštenem, krčkanem življenju stari postali. Ne poslušaj tistih, ki pravijo starih: »Vi ste neumni, nič ne veste, danes je treba drugače delati, drugače živeti.« Zdaj lahko spoznaš, kam vodi preziranje Boga in poštenih izkušenih ljudi. Starši, zdaj tudi vi spoznajte, da zanemarjanje vzgoje in premehka vzgoja, ki otroku vse dovoli, vse opravičuje, vse zakriva, vodi v propast. Vendar naj bi ta žalostna zgodba nikogar ne zapeljala h krivični sodbi zoper sorodnike ali zoper pravi napredek. Sorodnikom pristojno obžalovanje, sočutje in tolažba, ne zasramovanje ali škodoželjnost. Godba, stroji, elektrika služijo tudi lahko v čast božjo in korist ljudem, ako to prav in pošteno, modro uporabljajo. Le pravi nauk naj vsakdo v svojo in svojih otrok korist zajame in upošteval!

Požar (Bloke)

Zelo se prerešeta o vzkroku požara pri Fari na Blokah Domnev in sumnjentj je več kot preveč, pravega zadeti pa nihče ni more. Dolgo časa ni bilo v tej prijzani vasi nikakega ognja. Pravijo naši starčki, da celih 105 let Fara ni nikoli gorela. In še takrat je baje neki berač zažgal. Sedanja požar je naredil na vse ljudstvo ogromen vtis. Skoro nihče ni nič delal, na polju ni bilo nič ljudi — samo na pogorišču so čutili in snajili in gasili zadnje ostanke ognja. Ogromna množina sena in slame ter žita je uničena, bodisi od ognja, bodisi od oganjenja. Zavarovalnice — posebno »Vzemajna« — so večerj pregledale škodo in obljubile takojšnjo izplačilo. »Domoljubovo« podporo bodo dobili trije njegovi redni naročniki. Snuje se odbor, ki bo vsa akcije glede podpor v roke vzel in pomagal pogorelcem. — Pri gašenju je bilo par nesreč, vendar ne smrtnih. — Junaško so se držali gasilci, pa tudi domačini so pomagali, kolikor so mogli.

Belokranjski koticček

V znamenju veselice.

Tako rodovitno je pa res malo katerega leto kot letošnje. Veselica in veselico se vrsti, kot da smo v času blagostanja in izobilja. Na vseh straneh narod toži, da nima groša in vemo, da je ta tožba

reančna. Denarilca so prazne, pripravki iz hranilnic so večinoma vzdignjeni, mnoge, mnoge hiše do vrh dimnika v dolgove zakopane, pa pride veselica, tedaj pa mnogi popolnoma pozabijo, da ne bodo imeli za kaj kupiti koruzne moke in soli, pa grejo in pijo, da od mize teče. »Ti za liter, jaz za liter« in tretji za liter — doma ti pa vino stoji, se ti kvart in unčuje! Dasi vsak čuti, da je pri koncu, in vse križem o tem toži, ko pa pride veselica, tedaj se pa nihče noče »dali nazaj«. Če daš ti, pe dam tudi jaz! Toda, kam nas bo to pripeljalol!

Božja dekla — smrt.

Včasih pa res na hitro opravi! Kakor nalašč v opomin njem, ki nanjo ni mislil nočejo. Dne 10. t. m. popoldne se je šla kopat g. Julijana Hrobovič iz Metlike. Ko je bila nekaj časa v Kulpji, ji je prišlo slabo, zato se je odsranila in šla v Križevsko vas, da se malo oddahne in okrepča. Pa njene ure so bile štete. Predno se je kdo prav zavedel zakaj gre, je bila že mrtva. Bila je dobra žena, vsak dan v cerkvi, skoro vsak dan pri svetem obhajilu. Tudi na dan smrti je želela pristopiti k božji mizi, pa je slučajno nekoliko zakasnela, potem pa ni hotela delati nadloge, kot je sama govorila. Tako jo je smrt našla sicer, ko je ni pričakovala, a bila je nanjo pripravljena. Prišla je smrt po besedi Gospodovi: »kakor tat ponoči.«

Duhovniške spremembe.

G. Kušljan Andrej, doslej semiški kaplan je prestavljen na Bloke. V Semiču je nastopil službo novomešanik Tom Francez, iz Šent Gottrda. G. Stare Tina iz Čuril pri Metliki pa šel na službo za kaplana v Trebnje na Dolenskem.

Suša ni še nič ponehala.

Z bojaznijo gledamo v bodočnost. Poljski pridelki kar pred očmi ginejo, sedaj je začela pešati po mnogih legah — koder je labor — tudi trta. Grozda se pa še mnogo zrelega dobi in na ilovnati podlagi še vedno lepo zori, na pešeni bo pa kar skrepnelo, da ne bo nič vredno.

»Janko bo dolgo časa ostal v bolnišnici.«

»Kako to, mar mu je bolnišnica tako všeč.«

»Bolnišnica ne, pač pa bolničarka.«

35

RAZNO

Mina Boštjanova

Roman.

Nemško spisal Paul Keller, prevedla Marija Kmetova

Dečku so ženketaje odpadli ključki iz roke. Od znotraj so se odprla vrata in neki možki se je pojavil na pragu in zavpil:

»Prostor — ali ustrelim!«

»Lojze! Lojze, kaj delaš tukaj?«

»Bernard, ti si? Če me izdaš, bom vse ubil!«

»Lojze, ali si — ali si...?«

»Nič! Prizezi, da ne črhneš besedice, sicer te ubijem!«

Deček je le stokajoče jecljal. Zločinec je dvignil železni lomnik.

»Prizežeš, da boš molčal?«

»Da.« je izrekel fant v grozovitem strahu.

»Kaj iščeš tod?«

»K bolniku...«

»Kje je župnik?«

»Pride!«

»Misli na prisego, sicer boste vsi mrtvi!«

Boštjanov Lojze je izgubil. Bernard je kleknil na tla in obležal. Popokališki veterc je plul nad njim. Nato se je s težavo dvignil. Vlekel se je v cerkev, od oltarja, splezal po stopnicah. Velika tabla pred tabernakljem je bila prevrnjena. Tresoč se po vsem telesu, je Bernard tipaje segel po tabernakljevih vrticah. Zaklenjena so bila. Propalca je bil torej pravkar prišel.

Bernard je tablo spet postavil na prejšnje mesto in se vlekel v zakristijo. Poiskal je veliko svetiljko,

ki je bila namenjena za taka pota, in je prižgal luč. Vse to je delal ko omamljen, kot bi ga bil Lojze zares udaril z lomnikom po glavi. Fant je ječe šepetal vzdihljuje. Slabo mu je bilo. Zdelo se mu je, da se premikajo vsi svetniki, da vsi s prstom kažejo na tabernakelj. Zadoneli so koraki. Deček je napol nezavesten slonel na vratih zakristije. Ali se vrača ropar? — Ne! — Župnik je bil. Mimogrede se je ozrl na fanta, pokimal z glavo, stopil k oltarju, odprl tabernakelj in ni ničesar zapazil o nameravanem vlomu.

Na cesti je čakal voz. Bernard je sedel poleg voznika. Močno se je moral držati, sicer bi bil padel z voza. Bilo mu je, kot bi njive plesale krog njega, ko da bo kaka zvezda padla z neba in ga ubila. V gozdu bi bil najrajši zavpil: »Bodimo previdni, Lojze, moj brat Lojze, nas bo dobil in vse umoril!« Pa je le zavzdihnil. V sobi pri bolniku je mrmral ko v sanjah znane latinske besede. Preden je župnik stopil na voz, da se popeljeta domov, je vprašal:

»Kaj ti je, Bernard? Ali ti ni dobro?«

»Ne, prav nič dobro mi ni, gospod župnik.«

»Fant, bolan si! Ko bi bil to le slutil, te ne bi bil vzel s seboj. Ne vsedi se na kozla, sedi k meni!«

»Odpeljala sta se. Župnik mu je potipal žilo, kd je kar divjala.

»Kaj si bil že podnevi bolan?«

»Ne.«

»Kar nenadoma je prišlo?«

»Da.«

Ko so prišli do gozda, je zavpil:

»Tu — roparji! — roparji! Pozor!«

»Vročino ima, hudo vročino!« je zamrmral župnik in pritisnil fanta k sebi. Pa je videl, da je Bernard omedlel.

Kdaj rasejo drevesa? Neki francoski botanik objavlja zanimiv članek, ki pojasnjuje čas, ko rasejo drevesa. Po teh podatkih rasejo drevesa v glavnem med polnočjo in 5. uro zjutraj. Botanik je izračunal, da zraste drevo od 6 do 9 zjutraj za 8 in dve tretjini odstotka, od 9 do 12 za 1 in eno tretjino odstotka, od poldneva do 6 sploh ne rase, od 6 do 9 zraste 1 in eno tretjino odstotka, od 9 do polnoči za 3 in sedem osmin odstotka, od polnoči do 6 zjutraj pa za 85 odstotki. Nad 90 odstotkov drevesne rasti se torej izvrši v času, ko je sonce pod obzorjem. Vobče je opaziti, da rasejo drevesa v času, ko ne sije sonce. Tudi pri drugih rastlinah je opaziti nekaj podobnega, vendar pa ni to nikjer tako močno poudarjeno kakor pri drevesu.

Boj z orli. Na bregu jezera Orto v Italiji se je igrala mala deklica. V njeni bližini sta bila oče in stric. Nenadoma je napadel otroka orel in ga hotel odnesti. Tedi sta se vrgla oče in stric na ptica

Življenje za življenje

(Nadaljevanje.)

(Konec.)

Pogledal me je z izrazom neskočnega trpitelja v oči.

Videl sem, da bi rad govoril.

Ustnice so se mu pregibale, a nikak glas ni prišel čez nje. Čez oči mu je šel val silnega, zadnjega napora.

Prijel je pero in je imel še toliko moči, da ga je pomočil v črnilo. Začrtal je nekaj na list papirja, ki je ležal pred njim.

Pogledal me je še enkrat, ustnice so se mu znovič pregibale, potem pa je padel kakor težka vreča.

Spominjam se...

Vetilim truplo, iztegnjeno po preprogi med mizo in peščjo, komaj dva koraka od mene...

Stopil sem proti njemu, sklonil sem se nad njegov obraz.

Zdelo se mi je, da me te oči še po smrti preganjajo s svojim pogledom.

Ja, bil je mrtev.

Zdravnik, ki je ugotovil smrt, je pozneje izjavil, da je bodalo prerezalo srčno mišico in v tako prodrl v levo srčno votlino. Če bi se ne bila kri razlila, bi smrt najbrž ne nastopila v hipu.

Ne morem povedati, koliko časa je trajala vsa ta strahota, niti ne vem, koliko časa sem stal ves strit in uničen na istem mestu. Prešinjala me je ena sama misel: »Prišli bodo in jaz bom izgubljen!«

A nisem trepetal in se bal radi sebe. Kaj bi kdo mogel sinu, ki je hotel maščevati umorjenega očeta?

A mati, mati!

Kam me je vse to pripeljalo? Zdaj je vse izgubljeno, vsa sladka skrb za njeno srečo, ki sem se je tako veselil, moje solze, moj nežni molk, vse. Zdaj ji bo treba ali vse povedati in razložiti, ali ji pa pustiti vero, da sem jaz, njen sin, podel morilec.

Bil sem izgubljen!

Kaj pa, če bi takoj začel klicati na pomoč, če bi vpil, da se je očim nenadno zabodel sam pred menoj?

Toda, ali mi bodo verjeli in ali ni morda sam napisal na tisti kos papirja, ki je ostal na mizi, kaj, s čemer mi bodo lahko dokazali umor?

Ali bi uničili ta papir kakor ropar, ki izbršle za seboj vsako sled, preden zapusti kraj zločina?

Zgrabil sem veličin in široki list. Crke na njem so bile za spoznanje bolj veličine in nerodne kot ponavadi. Kako mi je trepetal v roki, ko sem bral:

»Odpusti, Marija! Preveč sem trpel. Hotel sem končati.«

Imel je moč, da je to napisal! Ta njegova zadnja misel je iskala je njo. V tistih kratkih minutah, ki so pretelke med mojim sunkom in med smrtjo, je spoznal to strašno stvar: da me bodo prijeli, da bom jaz vse povedal, da bi pojasnil svoje dejanje, da bo mati vedela za njegovo krivdo in njegov zločin, in me je rešil s tem, da me je prisilil, da močim tudi jaz.

Ali mi bo to sredstvo kaj koristilo?

Ali naj bi sprejel to strašno plemenitost, a katero se je ta človek, ki sem ga tako sovražil, za vedno spravil z menoj?

Priznati moram, da je bila prva moja kretnja ta, da bi list raztrgal in uničil tako z njim prav vse, kar me je vezalo na tega človeka, vse do spomina na ta zadnji dar, ki mi ga je hotel dati. Naj se zgodi potem, kar hoče!

Tisti hip pa sem pred seboj na mizi opazil sliko moje matere. Bila je nekaj fotografija še iz mladih let, ki je predstavljalja mater v čudoviti večerni obleki, gole roke so ji tičale v čipkastih rokavicah, v lasih je imela bisere, na njenem sklonjenem obrazu je sijalo veselje, še več, čista sreča...

Očim je žrtvoval vse, da bi jo rešil obupa, ki se jo bo polotil, ko bo izvedela vso resnico. Jaz pa ji bom zadal usodni udarec in vedela bo hkratu, da je človek, ki ga je ljubila, umoril njenega prvga moža, čigar sin je potem umoril njega...

Zdi se mi, da me je edino misel na njeno boleščjo prekrenila, da nisem storil tistega, kar sem hotel.

Položil sem papir nazaj na mizo.

Oddaljil sem se brez pogleda od trupa, ki je ležalo na preprogi.

Misel na večerajšnji beg iz Velikega hotela mi je dajala pogum. Treba je bilo v drugo poskusiti, da bi odšel, ne da bi trepetal.

Vzel sem klobuk, odšel sem iz sobe ter zaprl vrata za seboj kakor človek, ki ga vse skupaj nič ne briga.

Prekoračil sem vežo, odšel po stopnicah. Stopal sem mimo sluge, ki se je dvignil kakor stroj,

potem mimo vratarja, ki me je pozdravil. Oba dva me nista nič posebno pogledala.

Vrnil sem se domov, kakor prejšnji večer, a še v silnejšem žalostnem strahu.

Ali sem rešen? Ali izgubljen?

Vse to je bilo odvisno samo od trenutka, kdaj bo kdo prišel v očišnovo sobo.

Če bi se mati vrnila le nekaj minut po mojem odhodu, če bi prišel takoj za mano kakr drug obiskovalec, če bi stopil v sobo sluga s kalcim pišmom — takoj bom osumljen, kljub pojasnilu, ki ga je napisal gospod Termond pred smrtjo — in čutil sem, da je konec mojih moči.

dovolj duševne moči, da bi se branil, tako silno sem bil truden, tako truden, da niti trpeti nisem mogel več.

Ostala mi je samo še ona moč in možnost: da sem na steniki uri sledil nihalu in zrl, kako tebejo kazalci.

Preteklo je četrt ure, potem pol ure, potem ura.

Čez poldrugeto uro, odkar sem odšel iz one ugodne sobe, je zazvonil zvonec pri vratih.

Sluga mi je prinesel kratko pismo od matere, ki ga je nadečkala njena roka s svinčnikom v skrajnem razburjenju in ki mi je naznanjala, da se je očim v navalu žalosti sam umoril. Uboga žena me je rotila, naj pritehem takoj.

Torej ona vsaj ne bo nikdar vedela resnice.

XIX.

Izpoved, ki sem jo hotel napisati, je napisana. Upal sem, da si bom tako olajšal srce, a zdaj vidim, ko sem v duhu prešel vse podrobnosti je la-logre, je v meni še bolj oživel spomin na vse prizore, v katerih sem igral vlogo sam. Od prvga, ko sem zagledal na mrtvaškem odru svojega očeta, mrzlega in negibnega in ob njegovem vznokju plakajočo mater, pa do zadnjega, ko sem prestopil prag sobe, v kateri je pravtako jokala nesrečna žena na kolenih — in na odru je ležalo prav tako mrtvo truplo in ona se je dvignila kakor takrat in iz grla so se ji trgali isti obupni kriki.

»Mož Andrej!... Mož sine!«

In jaz sem ji moral odgovarjati na vprašanja, moral sem ji pripovedovati izmišljen pogovor, ki da sva ga imela z očimom, moral sem ji dejati, da sem ga pustil sicer malo otočnega, a da ni nobena stvar na njem niti najmanj kazala na kakr strašen sklep.

Pri Boštjanovih je bila še zmeraj luč v sobi. Mina je sedela za mizo. Ni čakala Bernarda; ta bo že potrkal, ko se vrne. A kaj bi zdaj v postelji? Spati ni mogla. »Moje srce je Tvoje na večne čase« ji je grnelo spet in spet v glavi.

Boštjanova Mina, ki je bila tako močna in trdna, je zašla na nevarno pot ljubosumnosti. Ah, kaj pomaga, če še tako divja in kljubuje sama sebi; kaj pomaga, če si dopoveduje, da se ni prav nič zgodilo; kaj pomaga, če preračunava, da se ne bi taka moderna gospodična, ki je bila na koncertih in v gledališčih ko doma, ki je bila vendarle varovanka vladnega svetnika da še tako dekletu ne bi nikoli poročilo z vaškim učiteljem in ne bi nikoli hotela živeti v takih tesnih, preprostih, samotnih razmerah.

Prvikrat v življenju je srce Boštjanove Mine močno zaplalo v ljubezni, prvikrat v življenju je tudi ona strastno zahrepenela po sreči. In že je zaslutila veliko nevarnost. Ona je bila grda, Olga pa lepa; ona je bila nečaketa, Olga pa gosposka; ona je bila dolgočasna, Olga mikavna. Jasno ji je bilo, kam se bo obrnilo srce učitelja. In sama je priklicala to nesrečo v hišo! Iz ljubezni do nje! Ker ni pustila, da bi ga pregnali iz Loke. In zdaj je strmela v ono drugo ko v svetlo prikazen iz sveta lepote, iz sveta glasbe. Že govori, da bi radi glasbe odšel v mesto, zapustil Loko. Igrajčka se ona z njim, ga slepi s svojimi pesmimi. Ah, kako sovraži to deklet! Domisliha se je, da bi že našla kak izgovor in odpovedala svetniku stanovanje. Sicer bo Olga ostala še dva dolga tedna v tem kraju — neznanako dolga je bila ta doba in kako polna nevarnosti! Nato je bilo Mine spet sram. Spregledali bi jo, strahopetnost bi ji očitali. Ne! Hvala Bogu, spet se je povrnil njen ponos. Ne, naj le ostane! Naj se bojuje s svojim orožjem, ona sama se bo borila s svojim. Umakniti se ni hotela.

Proč s strahopetnimi izgovori! Sploh pa, kakšen izgovor naj bi bil?

Glasno je potrkalo na vrata.

Zupnik je bil zunaj še v cerkvenem oblačilu. Močan hlapec je nesel Bernarda v naročju.

»Ne prestrašite se preveč, gospodična; Bernardu je prišlo slabo. Upam, da ni nič posebnega.«

»Ošli so v sobo in položili nezavestnega dečka na zofa. Mina je strmela v mrtvaško-bledi obraz svojega brata.

»Bernard!«

Ni se zgenil.

»Najbolje je, da mu daste nekaj požirkov močne kave. Zila mu komaj še bije. Voznik, vi se koj peljite po zdravniku! Recite, da ga prosim, naj brž pride. Gospodična, ali je šel bolan iz hiše?«

»Zdrav je bil,« je dejala Mina vsa prevzeta, »In zdaj...? Moč Bog, kaj se je le zgodilo?«

»Pripravite kavo! Niti malo ne slutim, kako da je fant nenadoma obnemogel.«

»Ali se je spotoma kaj pripetilo?«

»Nič — prav nič! Šele tedaj, ko mi je ministriral pri bolniku, sem opazil, da nekaj ni v redu. Na poti domov pa je omedlel.«

Le z veliko težavo so vili bolniku nekaj žličk kave v usta. Glavo so mu položili na prav nizko zglavje, ker je bil deček bled ko zid in torej ni bilo dosti krvi v glavi. Malo prej, preden je zdravnik prišel, se je Bernard vzdramil. Topo je buljil v župnika in Mino in ni odgovoril na skrbni polni vprašanja.

Zdravnik spočetka ni vedel, kaj bi bilo fantu. Slednjič je pa le dognal, da si je moral fant nenadoma močno pretresti živce. Predpisal je popoln mir in nekaj zdravil.

ter ga pobila do smrti. Ko sta videla dva druga orla, kaj se je zgodila z njunim tovarišem, sta priletela pticu na pomoč. Oče in stric dekletca sta imela z orloma strašno borbo, toda sta jo le končno pregnala. Orla sta ju ranila na več mestih. Ubiti orli meri z razpetimi krili v širino tri metre.

V šoli. — Kdo je vladal v Rusiji za časa Napoleona? — Hud mraz, gosp. učitelj.

Prijazen mož. — Suralo se mi je, da smo sedeli v cirkusu. Kar je tvoja žena požugala z dežnikom tigru, ki se je razsrdil, planil iz kletke in se začel boriti z njo. Seveda je ta bestija zmagala... — Katera? — vpraša mož.

V vlaklu. — V kupeju sedita dva gospoda, vsak na svoji strani. Prvi potegne iz žepa smodko, prižge jo in pomoli drugemu pod nos. — No, kaj pravite k tej smodki? — Smrdi, kaj kor bi pali miriščeve ščetine. — Oprostite, najbrž sem vam osmoldil brke.

Dva konca, ki ne gresta skupaj, sta: Bili katoličan in se za takega smatrat, zraven pa biti naročen na brezverski časopis.

Ljude se ji bodo brali; nekaj vedno bera! Kjer ni katoliškega lista pod streho, tam že veste, kaj bera.

Moral sem storiti potrebne korake, da ne bi javnost izvedela za ta zamisljeni smemor. Moral sem iti po mrtiškega komisija, po zdravniku. Moral sem voditi pogrebne svečanosti in voditi pogreb.

In vedno, vedno sem ga videl, kako stoji pred menoj z bodalom v prahu in piše besede, ki so me rešile, me zre in premika ustnice.

Ah, izgini, izgini, strašna prikazen!
Da, saj sem storil, saj sem te umoril. Da, in to je bilo prav. Saj sam dobro veš, da je bilo prav! Zakaj si še vedno tu?

Jaz hočem živeti, hočem pozabiti. Če bi mi bila le za en trenutek dana moč, da bi mi ne bilo treba misliti nate, samo za en sam dan, da bi mogel dihati, hoditi, gledati nebo, ne da bi mi tvoja prikazen blodila po glavi, ki jo begajo strahovi, ki je že vsa smadena.

O Bog, usmilji se me! Saj nisem hotel te uide. Zakaj me kaznuješ z njo? Usmiljenje, o Bog, Misericordia mei, Domine!
Zakaj nisem takrat raztrgal tistega papirja, zakaj se nisem šel naznaniti?

Ce bi bil storil to in bi stal pred porotniki in priznaval svoje dejanje, bi me ne bilo več sram, nosil bi glavo pokončno.

Kakšna alast, če bi mogel kričati, da sem ga jaz umoril, da je legal in da sem jaz tudi legal.

In vendar — zakaj naj bi trpel, da bi sem sprejel, ne da sem storil strašno dobro delo in nisem raztrgal papirja, ki me je rešil? Ali sem storil to iz bojazljivosti? Česa me je bilo strah?

Samo tega, da bi mučil mater. Prav ničesar drugega.

Zakaj me zdaj preganja ta neznanca tesnoba? Kaj je to?

To je ona, moja mati, ki mi s svojim obupom očivilja mrtveca še bolj resnično in bolj živo, kot da bi stal sam pred mano.

Vsa ta leta, odkar ni več njega, živi zaprta v stanovanju, kjer s'a bivala skupaj trinajst let. Ni se dotaknila niti kosa pohišva.

Te spominje nanj, ki jih sovražim, častni in spoštuje z isto pobožnostjo, kot je nekdanj delala rajna tela za oca.

V bledih potezah njenega obraza vidim njega, ki mu je moja roka vzela življenje, v gubah nad trolpacnicami, v belih kosnih, ki se že mešajo med njene lase.

Cutim, kako mi jo jemlje iz dna grube. Uro za uro mi jo jemlje in nič ne morem storiti zoper te ljubezan.

Večkrat sem ji hotel povedati vse, prav vse, od sramočnega zločina, ki ga je zagrešil, pa do kazni, ki sem jo izvršil jaz.

A potem bi sovražila mene, da sem ji iztrgal njega.

Zdaj pa se bo tako s'arala in venci in jaz bom gledal vse dolge, dolge, žalostne dni, kako joka.

Čemu sem storil to, kar sem storil, če ga pa nisem ubil v njenem srcu?

Moje življenje je tako žalostno, dnevi so vedno bolj temni in nikamor ne morem zbežati iz te strašne ječe. O, da bi bilo kanalu vsega konec.

Morda najdem pri Bogu mir in usmiljenje.
Prevedel Mirko Javornik.

NAZNANILA

n Medne: Poštniška kolonija ljubljanske občine privedi dne 23. t. m. ob 16. uri v proslavo 10 letnega vladanja našega kralja pri Cirmanu v Mednem akademijo z zanimivim vspeodom. Akademija se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnine ni, pač pa se sprejmejo prostovoljni darovi v prid revne mladine.

n Veste denarja je našla neka oseba 9. avg. na postaji Otoče v mali usnjati denarnici. Našlov oškoditelja pove uprava »Domoljuba«.

»Ali prideš v soboto?« je vprašala Anač svojega zaročenca. — »Seveda pridem,« je odvrnil. »Če bo cel dan deževalo, pridem zvečer, a če bo zvečer deževalo, pridem pa popoldne.«

Dva natakarja sta stala poleg mize, za katero je gost sladko zadremal. »Dvakrat sem ga že poklical in zdaj ga bom še tretjič,« je dejal eden izmed njiju.

»Zakaj ga pa ne postaviš ven na ce-

Radio

RADIO-PROGRAM OD 20.—27. AVGUSTA 1931.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevne vesti. — Četrtek, 20. avg.: 19.30 Gimnastične vaje. 20.00 Časnik in časnikarstvo. 20.30 Flavia-solo s klavirjem (Slavko Koroteč, Dr. Svarar). 21.15 Koncert alovenskega vokalnega kvinteta. 21.45 Salonski kvintet. — Petek, 21. avg.: 19.30 Gospodinjaka ura. 20.00 Plošče. 20.30 Prenos iz Belgada. — Sobota, 22. avg.: 19.30 Šah. 20.00 Kompozicijski večer g. prof. Breznika (klavir). 20.45 Samospevi g. Antonije Skvarča. 21.15 Harmonika solo, g. Stanko. 22.15 Salonski kvintet. — Nedelja, 23. avg.: 9.00 O pošteđetu. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.30 Versko predavanje. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Dnevne vesti, plošče. 15.30 Kuharjev šramel kvartet. 16.30 Veseloga. »Te modre oči«. 17.00 Rezervirano za prenos nogometne tekme Ilirija-Primorje. 20.00 Pavtičev večer. Sodelujejo g. Pavla Lovše, g. Marko Jelatin in g. Marjan Lipovšek. 21.00 Prenos iz Rogaske Slatine (simfonični koncert). 22.30 Poročila. — Ponedeljek, 24. avg.: 19.30 Reja plemenitih kuharjev. 19.30 Salonski kvintet. 20.00 Prenos iz Salzburga (Opera »Orpheus in Euridike«). — Torek, 25. avg.: 20.00 Plošče. 20.30 Prenos iz Zagreba. — Sreda, 26. avg.: 19.30 Literarna ura. 20.00 Večer Sata Šantela delujejo: gg. Drago Žagar in Drago Burger ter salonski kvintet!.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrtica ali nie prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico »ko kupuje o kmetijske po-trebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov odzroma obrtniki pomočnikov ali va encev in narobe.

Čevlarska ena va enca

sprejme Lj. Debeljak, čevljarstvo. Oskrba v hiši Trebnje, Prosvet dom (Dolenjsko).

Zastopnik

(tudi kmetovalce) za prodajo poljedeljskih strojev v Drav. banovini, sprejemmo. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Motor« št. 9401.

Kipec h kon em

pošten, za vožnjo lesa v hričih, se s rejme. S ušba stalna. Ponudbe na uprava Domoljuba pod J. V. št. 9402.

Mesarskega valenca

sprejem takoj. Josip Musar, mesar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 61.

Va enca

za kovaško obrt sprejem tako, hrana in stanovanje pri mojstru, Jože Faban, vozi in podkovski kovač, Dolnja vas št. 15, pošta Mirna peč, Dolenjsko.

Possivo

z gospodarskim o-slopjem radi selitve p-oceni na prodaj. — Žilnik, Beljaška ulica, pri novi cerkvi v Šiški.

D'ake

sprejme na svo o-skrbo po nizki cen. Z trnik, Beljaška ulica pri novi cerkvi, Ljubljana 7.

Učenca

za kovaško obrt s rejmem. Hrana in stanovanje v hiši. — Franc Rupar, vozi in podkovski kovač, Škofja Loka 26.

Prodaj se hrava

montafonska, redovana, drugin teletom. — Naslov prodajalca pove urrava Domoljuba pod št. 9347.

Prodaj lep vinograd

z zidanico in m'ro hišico z g'ruzdjem ter vins o po-odo. Zelo ugodna cena po dogovoru. Več se polize pri županstvu v Moravčah, pošta Sv. Križi pri L. tiji.

500 dinarjev teden-

sko plačamo zgovornim osebam s številitimi poznanstvi. — Perssons, Ljubljana, Poštni predal št. 307. Znamko za odgovor!

Rmečki mlin

vzamem za septem'er ali oktober. Ponudbe na upravo Domoljuba pod šifro mlinar« št. 9085.

Tonček je hodil prvo leto v šolo. Oče ga je doma nekoliko izpraševal: »No, Tonček, ali že znaš abecedo?« — Tonček je prikimal. »Oče: »Kaj sledi za črka A?« — »Vse druge,« se je odrezal Tonček.

d Na školljski klasični gimnaziji v št. Vidu nad Ljubljano bodo popravni in razredni izpiti 24. in 25. t. m. Učenci, ki imajo te izpite, naj pridejo v zavori 23. t. m. zvečer ali najkasneje 24. t. m. do 8 zjutraj. Njihji tečajni izpit se bo vrtil od 26. do 31. t. m., višji tečajni izpit pa od 26. do 29. t. m. Sprejemni izpit za vpisje v I. razred bo 28. in 29. t. m. Ta izpit bodo učenci delali iz slovensčine pisмено in ustno, iz matematike pa ustno. Iz slovensčine se bo zahtevalo, da učenec zna 1. gladko in pravilno pisati po narekovanju, 2. lepo, točno in razumljivo tilitati, 3. prečitano čtivo lepo ob-noviti, 4. da pokaže točno poznavanje besednih vrst (besedna analiza), 5. da zna v prostem stavku poiskati osebek (subjekt) in povedek (predikat) in 6. da zna na pamet kako pesem, v prvi vrsti narodno, iz matematike pa 1. pisanje celih števil do 1,000.000, 2. štirje osnovni računi s celimi števili v praktičnih nalogah, 3. metrske mere in denarne enote, 4. povsem zanealjiva poštevanka do 10 in 5. štirje osnovni računi z večinskimi števili. Učenci, ki bodo napravili sprejemni izpit vsaj z dobrim uspehom, se bodo vpisali v I. razred. V razrede II.—VIII. se učence lahko prijavijo pismeno do vključno 2. sept., osebno pa se javijo šele 8. septembra 1931 od 8 dalje. S seboj naj prinese zadnje letno izpričevalo. Pri vpisu plačajo vsi učenci od I.—VIII. razreda po 50 Din za zdravstveni fond in obrabo ušil. — Šoleka maža bo 9. septembra ob 9; redni pouk se prične 10. septembra ob 8. — Zupnijske urade prosimo, da o tem razglasu obveste učence, ki se jih tiče in ki stanujejo v njihovih župnijah. — Ravnateljstvo školljske klasične gimnazije v št. Vidu.

LOTERIJA GASILNEGA DRUŠTVA V PODGORICI PRI LJUBLJANI

16. t. m. so bile izrečane sledeče številke: Glavni dobitki: 2395, 3061, 3288, 3485, 3952, 3965, 4855, 5375, 7024, 8966. — Dobitki v vrednosti po 100 Din: 1124, 1986, 2612, 8167, 9278; po 70 Din: 637, 719, 734, 1240, 2533, 6379, 7520, 7593, 8062; po 50 Din: 198, 1483, 4909, 6220, 6288; po 40 Din: 2382, 3862, 5735, 7066, 7193, 7308, 7373, 8160, 8248; po 30 Din: 313, 574, 975, 1445, 2972, 3464, 4753, 5100, 5341, 5443, 5694, 5899, 6275, 6520, 6803, 7002, 7396, 8612; po 25 Din: 631; po 20 Din: 91, 568, 705, 1417, 1629, 1669, 1678, 1741, 2139, 2268, 2427, 2941, 2996, 3045, 3174, 3182, 3209, 3382, 3508, 3525, 3538, 3717, 3779, 3925, 4071, 4962, 5036, 5132, 5355, 5530, 6078, 6096, 6287, 6289, 6338, 6529, 6628, 6776, 6951, 7290, 7932, 7966, 7985, 8010, 8139, 8812, 8937, 9060, 9813; po 15 Din: 393, 822, 3985, 5369, 6160, 7531; po 10 Din: 156, 215, 250, 283, 338, 630, 700, 962, 1168, 1413, 1420, 1424, 1637, 1705, 1716, 1766, 1826, 1907, 1968, 2255, 2292, 2385, 2634, 2788, 2994, 3230, 3262, 3486, 3579, 3695, 3720, 3762, 3955, 4059, 4076, 4115, 4452, 4485, 4531, 48'0, 4928, 5008, 5059, 5169, 5203, 5241, 5248, 5582, 5611, 5720, 5859, 5886, 6178, 6274, 6397, 6423, 6459, 6620, 6791, 6977, 7073, 7196, 7410, 7585, 7718, 7728, 7727, 7769, 7965, 7992, 8048, 8100, 8237, 8459, 8522, 8533, 8640, 8799, 9115, 9272, 9305, 9308, 9415, 9515, 9581, 9701, 9875, 9973. Za odbor: Ivan Vode, t. č. načelnik.

Dne 11. avgusta 1931 je v občinski ubožnici v Sostrem umrla moja večletna zvesta gospodinja.

Franciška Bašpersič

Pogreb je bil v Sostrem dne 12. avgusta popoldne ob 6.

Zahvaljujem se vsem, ki so jo v boleznih obiskovali in tolažili. Posebno zahvalo sem dolžan družini njenega brata, ki ji je toliko časa stregla v domači hiši, županstvu občine Dobrunje, ki je sprejelo v ubožnico, gg. duhovnikoma v Sostrem za oblake in č. sestram usmiljenkam za postrežbo v boleznih. Dalje se zahvaljujem vsem, ki so jo sprejeli na zadnji poti, ji darovali vence in ji tako izkazali zadnjo čast.

Lipoglav, dne 14. avgusta 1931.

Martin Pečarič, župnik.

Peter: »Nikdar, odkar sem oženjen, si nitsva bila z ženo nasprotnega mnenja.«
Pavel: »Saj jaz tudi ne smem moji ugovariati.«

LJUBLJANSKI VELESEJEM

„Ljubljana v jeseni“
„Kraljev teden“

29. VIII. — 9. IX. 1931

Posebne razstave: Tujski promet, razstava slovenskih mest, Kmetijstvo (mlekarstvo in sirarstvo, jarka, žebelarstvo, vinarstvo, zeleznarstvo, perutnina, kuni, kmetijski stroji). Higijena. Novodobno gospodinjstvo. Pohištvo — stanovanjska in hotelska oprema. Industrijski in obrtni oddelek.

★

Za časa velesejma velike slavnosti „KRALJEV TEDEŃ“. (Operne in dramske predstave na prostem, glasbeni festival i. t. d.).

★

Legitimacije po Din 30— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske organizacije, biljetarne »Putnika«, velesejmski urad.

50% popust na železnicah. / Razstavišče obsega 40.000 m², 10 razstavnih zgradb. Stanovanja preskrbljena.

Ceno prodajam kotle za žganjekuho in brzoparilnike ročno delo.
F. Cvek v Kamniku.

Ure, zlatino in srebrnino

kupite poceni in dobro pri tvrdki

H. SUTTNER
Ljubljana 1

Prešernova ulica št. 4

Razpošila se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Ure v vseh cenah od Din 44— naprej. Št. 120 Kovinasta anker ura Din 44—, s sekundnim kazalcem Din 78—.

Št. 121. Ista z radijem Din 58—, s sekundnim kazalcem Din 94—, št. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49—, z radijem Din 76—. Zahlevajte veliki ilustrovani cenik zastoj in poštnine prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Poravnajte naročnino!

ZAHVALA

Povodom smrti in pogreba natega dobrega očeta si štejem v dolžnost, da se zahvalimo prečastitemu gospodu župniku Lovšinu, ki je v bolezni skrbel za pokojnega dušni blagor s svojimi obiski. Obenem se zahvaljujemo tem potom prečastitemu gospodu župniku Švigelj-u z Blok. novemu šefu pokojnikovega sina kaplana Andreja, za njegov obisk, tolažilne besede in udeležbo pri pogrebu blagega pokojnika. Obenem iskrena hvala in Bog povrni vsem, ki so umrlega očeta obiskali ob njegovi smrti.

Pianina, dne 10. avgusta 1931.

Andrej Kušlan

v imenu družine

in rodbina Smola.

Wiener Messe

6. do 12. septembra 1931 (Noturade do 13. septembra)

Posebne prireditve:

Pohištvo / Reklama / Svetlobna reklama Salon za modno koluhovino / Dunajske modne pletenine / Razstava »Novodobne opreme za kuhinjo na plin. / Električna v gospodinjstvu. Radio in slabi tok. / Pisarniške potrebščine Sejm železnega in patent. pohištva / Razstava hranil in nasladil / Stavbarstvo in gradnja cest / Tehniške novosti in iznajdbe / Poljedeljska in gosdarska razstava / Avstrijska zimsko-sportna razstava.

Nobenega vizuma! S sejmisko izkaznico in potnim listom prost prestop na meji v Avstrijo. Ogrski tranzitni vizum se dobi na meji proti predložitvi sejmiske izkaznice. Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju ter na zrakoplovih. — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmiske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VII.

kakor tudi — v dobi lipskega jesenskega sejma — pri Auskunftsstelle in Leipzig Oesterr. Messehaus in pri častnih zastopnikih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji »Putnike,
Dunajska cesta 1 in podružnica Hotel »Mikličec
vis a vis glavnega kolodvora.

Z našo smetalo

moštovo esenco „Mostin“

si lahko vsakdo s malimi stroški pripravil izvrstno steklo in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30—, po pošti Din 50—. Dohi se samo v drogeriji A. Kane sljova, Ljubljana in drogeriji Wolfram mal. M. Kane, Maribor, Gosposka 33.

Hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga s neodmejeno zavezo

V KAMNIKU

Šutna št. 22 (lastna hiša) blizu postaje

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodnejše. Vse davke plačuje hranilnica sama. Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

Daje posojila na vknjižbo in proti poroštvu. Otvorja tekoče račune itd.

Bačnik: »Koliko pa boste računali, ako mi izderete ta-le zob?«

Zobozdravnik: »Trideset dinarjev.«

Bačnik: »Kaj, trideset dinarjev, za par sekund dela?«

Zobozdravnik: »Če hočete, vam bom pa zob drl bolj počasi.«

Jerič je bil 40 let v službi pri neki tvrdki ter prosil za pokoj. Tvrdka je sklenila, da mu za njegovo vztrajnost podeli denarno nagrado. Poverili so mojstra Cuznarja, da mu izroči denar s primernim, lepim nagovorom. Takole je govoril: »Tovariši! Tu pred nami stoji Jerič, ki je 40 let delal pri naši tvrdki. Sedaj nas zapušča. Tvrdka je tega tako vesela, da me je naprosila, naj mu izročim ta denar.«

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani tem potom javlja, da je poverila vodstvo svoje podružnice v Celju gospodu

Alojziju Mihelčiču

župana celjske okolice in posestniku

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani

Podpisani sem prevzel vodstvo podružnice Vzajemne zavarovalnice v Celju ter se priporočam cenj. občinstvu

Mihelčič Alojzij

župan celjske okolice in posestnik

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Brzojavni naslov:
GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sember, Djakovo. Split.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu